

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»**

**Приймальна комісія
ПРОГРАМА
фахового вступного випробування для вступників на навчання
для здобуття ОС бакалавр
за спеціальністю 053 «Психологія»
(на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня
молодший спеціаліст)**

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програму складено відповідно до освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» підготовки фахівців за спеціальністю 053 Психологія галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Абітурієнти, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст для здобуття ступеня «бакалавр» складають фахове вступне випробування за нормативною частиною освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 053 Психологія, освітньою програмою «Клінічна психологія». Вступне випробування проводиться у формі тестових завдань із професійно-орієнтованих навчальних дисциплін. У ході фахового випробування абітурієнти мають виконати 25 тестових завдань за 45 хв., які представляють складові дисциплін, покладених за основу розробки програми вступного фахового випробування.

Відповідь абітурієнта оцінюється, оцінка мотивується. Інформація про результати фахового вступного випробування оголошується вступникові в день її проведення. За умови успішного проходження фахового вступного випробування абітурієнти зараховуються на 2 курс денної або заочної форми навчання.

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня фахової підготовленості, необхідного для опанування нормативних і варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця ОКР «бакалавр» за спеціальністю 053 Психологія, освітньою програмою «Клінічна психологія».

**2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ
ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ**

Загальна психологія

Практикум із загальної психології

Історія психології

Вступ в клінічну психологію. Методологія клінічної психології.

Анатомія та фізіологія нервової системи та аналізаторів.

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Психологія як наука. Предмет і завдання психології.
2. Місце психології в системі наук про людину.
3. Методологічні принципи психології: принцип детермінізму, єдності свідомості і діяльності, розвитку, об'єктивності, системного підходу та їх втілення в методах психології.
4. Психіка як функція високоорганізованої матерії. Взаємозв'язок психіки з нервовою системою.
5. Свідомість як вищий рівень розвитку психіки: зміст і умови виникнення. Відмінності між психікою тварин і свідомістю людини.
6. Діяльність як цілеспрямована і усвідомлена активність особистості. Види діяльності: гра, навчання, праця.
7. Відчуття як найпростіший пізнавальний психічний процес. Види відчуттів та їх особливості.
8. Загальна характеристика сприймання. Види сприймання та їх класифікація.
9. Поняття про пам'ять. Види пам'яті. Процеси пам'яті.
10. Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. Види мислення. Основні мисленнєві операції.
11. Загальне поняття про уяву. Види уяви. Прийоми створення образів уяви.
12. Загальне поняття про увагу та її основні функції. Види уваги. Основні властивості уваги.
13. Поняття про емоції та почуття.
14. Поняття про волю як психічний процес. Функції волі. Основні вольові властивості особистості.
15. Поняття про темперамент. Типи темпераментів, їхня психологічна характеристика. Основні властивості темпераменту.
16. Поняття про характер. Взаємозв'язок і відмінності темпераменту і характеру. Акцентуація характеру (К.Леонгард, А.Лічко).
17. Поняття про здібності. Співвідношення здібностей і задатків. Рівні розвитку здібностей: обдарованість, талант, геніальність.

ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

1. Класифікація методів психології та їх загальна характеристика.
2. Метод спостереження в психології та його значення. Види спостереження. Переваги та недоліки спостереження.
3. Візуальна психодіагностика.
4. Експеримент як основний метод психологічних досліджень.
5. Проективні методи та методики дослідження.
6. Методи обробки результатів опитування.

7. Метод тестування в різних галузях психологічних знань.
8. Види опитувань в психології. Організація опитування. Різновиди формулювань запитань.
9. Контент-аналіз як діагностична процедура психологічного дослідження.
10. Вимірювання в психології.
11. Інтерв'ю як метод психодіагностичного дослідження.
12. Специфіка використання методу анкетування у загальній психології.
13. Методики вивчення пізнавальних психічних процесів.
14. Методики вивчення емоційно-вольових процесів
15. Методики вивчення особистості.

ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

1. Історія психології як галузь психологічної науки.
2. Розвиток психологічної думки в контексті філософії Давнього світу та Античності.
3. Психологічні вчення середньовіччя та епохи Відродження.
4. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки.
5. Передумови формування психології у самостійну науку.
6. Розвиток галузей психології в кінці XIX – початку XX ст.
7. Психоаналітична теорія (З.Фройд, А.Адлер, К.Юнг, К.Хорні).
8. Виникнення і розвиток біхевіоризму. Необіхевіоризм.
9. Гештальтизм як психологія цілісності.
10. Гуманістична психологія.
11. Екзистенційна психологія.
12. Становлення і розвиток психології радянського періоду.
13. Розвиток психології в Україні.

ВСТУП В КЛІНІЧНУ ПСИХОЛОГІЮ. МЕТОДОЛОГІЯ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

1. Психологія, як наука та професійна діяльність.
2. Галузі психології.
3. Сфери діяльності психолога. Класифікація психологічних професій.
4. Головні принципи роботи психолога. Загальні функції психолога.
5. Етичні та психологічні вимоги до особистості психолога.
6. Професійні вимоги до психолога (професіограма психолога).
7. Професія психолога у різних сферах діяльності.
8. Поняття «клінічної психології». Головні завдання діяльності. Специфіка роботи психолога у поліклініці, у центрі планування сім'ї, і реабілітаційних медичних центрах, у санаторіях та профілакторіях.
9. Психопрофілактична діяльність психолога. Найважливіші напрямки психопрофілактики.
10. Психодіагностична діяльність.

11. Психокорекційна діяльність психолога.
12. Психотерапевтична діяльність психолога.
13. Психологічне консультування як вид діяльності психолога.
14. Головні принципи діяльності психолога: не нанесення шкоди клієнтові, компетентності, конфіденційності.
15. Особливості діяльності академічного та клінічного психолога.

АНАТОМІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЯ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ТА АНАЛІЗАТОРІВ

1. Загальне поняття про фізіологію вищої нервової діяльності. Зв'язок фізіології і анатомії ВНД з іншими науками.
2. Функціональна характеристика нервової системи. Центральна та периферійна нервові системи, їх єдність.
3. Значення центральної нервової системи. Поняття про нервові центри та їх властивості
4. Біла та сіра речовини нервової системи. Нейрон – структурна та функціональна одиниця ЦНС.
5. Загальне поняття про фізіологію вищої нервової діяльності.
6. Основні фізіологічні процеси, подразливість, збудливість. Синапс як функціональний контакт між мембранами збудливих тканин.
7. Поняття про аналізатори. Значення аналізаторів у пізнанні зовнішнього світу, його об'єктивної реальності. Вчення І. Павлова про аналізатори.
8. Вегетативна нервова система: симпатична та парасимпатична, її еволюція.
9. Периферична нервова система.
10. Функції окремих структур ЦНС.
11. Соматична і вегетативна нервова система.
12. Рефлекс та рефлекторна дуга – основна форма нервової діяльності.
13. Перша і друга сигнальні системи.
14. Характеристика основних типів ВНД.
15. Інстинкти та їх значення.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА, ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Фахове вступне випробування проводиться у вигляді письмового екзамену в тестовій формі. Фахове випробування проводиться за рейтинговою системою оцінювання з використанням 100-бальної шкали.

Абітурієнтам пропонуються тестові завдання. Потрібно обрати один або декілька із запропонованих варіантів відповіді. Пропонується 25 тестових завдань. Правильна відповідь на кожне тестове завдання оцінюється в 4 бали. Після оцінювання бали додаються.

Максимальна кількість балів становить 100. Стобальна система оцінювання переводиться на 200 бальну, за спеціальною таблицею. Таким чином, абітурієнт може набрати максимальну кількість балів 200.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

1. Загальна психологія/ За загальною редакцією Максименка С. Підручник для студентів вищих навчальних закладів – Видання третє, перер. та доповн. – Вінниця, 2006.
2. Загальна психологія: Підручник / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2009.
3. Дрозденко К.С. Загальна психологія у практичному вимірі: Підручник. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 608 с.
4. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник – Видання друге, перер. та доповн. – К., 2004.
5. Основи психології: Підручник / за заг. ред. О.В.Киричука, В.А. Роменця – вид.5-те, стереотип. К., 2002.
6. Партико Т. Б. Загальна психологія.- К. 2008. – 416 с.
7. Психологія : Підручник/ Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін.; за ред.. Ю.Л.Трофімова. – К.: Либідь, 1999. – 558 с.

ПРАКТИКУМ ІЗ ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

1. Психологія: Навч. посібник. / О.В. Винославська, О.А.Бреусенко-Кузнецов, В.Л.Злишков та ін.; За наук. Ред. О.В.Винославської. – Київ: Фірма «ІНККОС», 2005. – 352 с.
2. Загальна психологія: практикум. Навч. Посібник / О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук та ін. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.

ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

1. Жуков С. М. Історія психології : навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.
2. Історія психології : античність. Конспект лекцій / Укл. Чуйко Г. В., Кривко Т. А. – Чернівці : Рута, 2006. – 80 с.
3. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. – НВП «Інтерсервіс». – 235 с.
4. Корольчук М. С. Історія психології : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.

ВСТУП В КЛІНІЧНУ ПСИХОЛОГІЮ. МЕТОДОЛОГІЯ КЛІНІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

1. Бочелюк В. Й., Зарицька В. В. Психологія. Вступ до спеціальності: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літ. 2007. 288 с.
2. Дуткевич Т. В., Савицька О. В. Вступ до спеціальності. Навч. посібник.- К.: Центр учбової л-ри, 2007.-256с.
3. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: Навч. посіб. – К.: Четверта хвиля, 2004. – 256 с.
4. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Модуль 2: навч. посіб. / Лідія Іванівна Подшивайлова. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 220 с.
5. Подшивайлова Л. І. Вступ до спеціальності: психологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Лідія Іванівна Подшивайлова. – Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький, 2011. – 320 с.

АНАТОМІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЯ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ТА АНАЛІЗАТОРІВ

1. Боярчук О. Д. Анатомія та еволюція нервової системи: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О. Д. Боярчук ; Держ. закл. «Луган. нац.. ун-т імені Тараса Шевченка» – Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2014. – 395 с.
2. Федонюк Я.І. Анатомія та фізіологія з патологією. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2016. ст. 197-205, 207-232, 247-252.